

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura maghiară maternă

Testul 9

**Toate subiectele sunt obligatorii.
Se acordă zece puncte din oficiu.
Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

I. TÉTEL

(60 pont)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Érdekességek Mátyás királyról

Több felmérés illetve közvélemény-kutatás szerint is az emberek többsége ma úgy gondolja, hogy hazánk történelmének az egyik legnagyobb történelmi alakja és legjelentősebb uralkodója Hunyadi Mátyás volt, akinek országlása idején, 1458 és 1490 között a Magyar Királyság virágkorát élte.[...] Az utókor tehát nosztalgiával emlegette mindig is nevét, hiszen uralkodása az utolsó olyan korszak volt, melyben a Magyar Királyság még erős, európai nagyhatalomként virágozhatott. Ugyanakkor több érdekesség is árnyalja a valós összképet.

Mátyás származása

Máig vitatott, hogy Mátyás családja milyen eredetű volt, vagyis apjának, Hunyadi Jánosnak a felmenői mely etnikum szülőiteiként váltak Havasalföld jeles dinasztiájává (kenézeivé). Hunyadi János ugyanis Havasalföldről érkezett a Magyar Királyságba, vagyis apja, Vajk és nagyapja, Serbe olyan területeken élt (és született), ahol román, tatár, kun, úz és besenyő népesség alkotta a többséget. Rásonyi László (1899-1984) nyelvész és történész a Hunyadiak kun származása mellett tör lándzsát: „a kunok jó katonák voltak. A legfényesebb pályát egy Munténiából bevándorolt kenéz család futotta be, melyből Vajk, Zsigmond király udvari vitéze származott. Az említett Vajk vitéz Hunyad várát kapta a királytól, és a Hunyadiak őse lett. A Vajk név István királynak megkeresztelése előtti nevét juttatja eszünkbe. A Vajk nevet a szlávból nem lehet magyarázni. De meg lehet oldani a törökből.” [...]

Drakula és Mátyás kapcsolata

Mátyás életének egyik érdekessége, hogy sajátos kapcsolatban állt Havasalföld egykori fejedelmével, Vlad Țepeșsel, más néven Drakula gróffal (vagy Karóbahúzó Vladdal), aki a Besarab család sarjaként uralta az akkoriban török függésbe kerülő Havasalföldet. A Drăculea, vagy Dracul (azaz sárkány) nevet igazából apja kapta meg legelőször még 1431-ben, amikor felvételt nyert a Luxemburgi Zsigmond által alapított Sárkány Lovagrendbe. (A dracul a modern román nyelvben ördögöt jelent, de Vlad korában sárkányt és démont is jelentett. Latinul a sárkány draco.) Drakula – nevezzük innentől Vlad Țepeșnek – 1456-ban lett először Havasalföld fejedelme, és elhatározta: nem engedi országát török uralom alá kerülni. Kegyetlen megtorlásaival kiérdemelte, hogy szörnyetegként emlegessék (egy alkalommal 20 ezer törököt húzott karóba, valóságos karó-erdővé változtatva egy egész domboldalt). Később 1460-ban Vlad Țepeș szövetségre lépett Mátyással a török ellen, ám idővel a kapcsolat megromlott, és a magyar király a visegrádi vártömlöcbe záratta a havasalföldi fejedelmet. [...]

Mátyás és a nők

Mátyás nem volt szerencsés a nők terén: két házassági kapcsolata és egy élettársi viszonya volt, több „kaland” mellett, ám törvényes örökös nélkül. Első házasságát Podjebrád Katalinnal kötötte 1463 május elsején, Budán, egy csehekkel „nyélbe ütött” politikai alku nyomán. A kapcsolatból ugyan született egy gyermek, ám csecsemőként meg is halt, sőt az édesanya is gyermekágyi lázban. Így Mátyás, alig egy évnyi házasság után, 1464-ben özvegy lett. Második feleségét, Aragóniai Beatrixot 13 évvel később, 1476. december 22-én vette nőül, szintén Budán. Ez a frigy már tartósnak bizonyult, ám életképes, törvényes utódot ez sem eredményezett [...]

https://jegyzettar.blog.hu/2017/09/23/ot_erdekesseg_matyas_kiralyrol alapján

A.

1. Kinek a fia Hunyadi János? Írd a négyzetbe a helyes válasz betűjelét!

- a. Vajknak
- b. Hunyadi Mátyásnak
- c. Serbének
- d. Podjebrád Katalinnak
- e. Luxemburgi Zsigmondnak

Helyes válasz betűjele:

5 pont

2. Mit tudunk Mátyás első feleségéről? Fogalmazd meg válaszod a szöveg alapján!

---

5 pont

3. Milyen jelentéssel egészítik ki a mondatokat az aláhúzott szavak? Írd a négyzetekbe a helyes válaszok betűjelét!

A Drăculea, vagy Dracul (azaz sárkány) nevet igazából apja kapta meg legelőször.

- a. Drăculea volt a legjobb lovag.
- b. Nevét fia is örökölte.
- c. Senki mást nem neveztek így sem előtte, sem utána.
- d. Eleinte a Dracul szó apát jelentett.

Helyes válasz betűjele: ☐

Drakula – nevezzük innentől Vlad Țepeșnek – 1456-ban lett először Havasalföld fejedelme.

- a. Vlad Țepeș később újra Havasalföld fejedelme lett.
- b. Vlad Țepeș volt Havasalföld első fejedelme.
- c. Vlad Țepeș előbb lett Havasalföld fejedelme, azután kezdték Drakulának nevezni.
- d. Vlad Țepeș volt az ország első embere.

Helyes válasz betűjele: ☐

4 pont

4. Igazak vagy hamisak a következő kijelentések? Jelöld X-szel a táblázat megfelelő rovatát!

Kijelentés	Igaz	Hamis
a. 1458 és 1490 között a magyar uralkodó Hunyadi János volt.		
b. Rásonyi László szerint a Vajk nevet a szlávból nem lehet megmagyarázni, de a törökből igen.		
c. Vlad Țepeșt kegyetlen megtorlásai miatt szörnyetegként emlegették.		
d. Mátyás a visegrádi vártömlöcbe záratta a havasalföldi fejedelmet.		
e. Mátyás helyét a trónon törvényes utódja vette át.		

5 pont

B.

1. Alakítsd át az alábbi tényközlő mondatot úgy, hogy sorra megfeleljen a megadott feltételeknek! A mondatokba más szavakat is beilleszthetsz.

Egy alkalommal 20 ezer törököt húzott karóba.

Érzelmet, indulatot fejezzen ki:

További információkra kérdezzen rá:

Fogalmazzon meg bizonytalanságot az információ helytállóságával kapcsolatban:

Olyan eseményre utaljon, amely bár tervben volt, mégsem következett be:

---

4 pont

2. Az aláhúzott szavak utalnak a mondatból kimaradt személyre, akinek nevével együtt teljes birtokos szerkezeteket alkotnának. Következtess a személyek nevére a szöveg alapján!

Az utókor tehát nosztalgiával emlegette mindig is ... nevét, hiszen ... uralkodása az utolsó olyan korszak volt, melyben a Magyar Királyság még erős, európai nagyhatalomként virágozhatott.

Név: _____

A Drăculea vagy Dracul (azaz sárkány) nevet igazából ... apja kapta meg legelőször még 1431-ben, amikor felvételt nyert a Luxemburgi Zsigmond által alapított Sárkány Lovagrendbe.

Név: _____

... apja, Vajk és ... nagyapja, Serbe olyan területeken élt (és született), ahol román, tatár, kun, úz és besenyő népesség alkotta a többséget.

Név: _____

6 pont

3. Fogalmazz meg két kérdést, mely az alábbi idézet információira vonatkozik!

„A kunok jó katonák voltak. A legfényesebb pályát egy Munténiából bevándorolt kenéz család futotta be, melyből Vajk, Zsigmond király udvari vitéze származott. Az említett Vajk vitéz Hunyad várát kapta a királytól, és a Hunyadiak őse lett. A Vajk név István királynak megkeresztelése előtti nevét juttatja eszünkbe. A Vajk nevet a szlávból nem lehet magyarázni. De meg lehet oldani a törökből.” (Rásonyi László)

4 pont

4. A következő mondatban többféleképpen is utalnak a számosságra.

Mátyás nem volt szerencsés a nők terén: két házassági kapcsolata és egy élettársi viszonya volt, több „kaland” mellett, ám törvényes örökös nélkül.

Írj ki ebből a részből egy-egy névszói szerkezetet, amelyben a számosságot az alábbi formában fejezi ki a szöveg írója:

- többesszám-jeles főnévvel: _____
- konkrét, pontos számmal: _____
- nem pontosan meghatározott számot jelentő szóval: _____

6 pont

5. Figyeld meg, milyen jelentésben szerepelnek az alábbi szavak a szövegben, és alkoss egy-egy mondatot egy másik, a szövegbelítől eltérő jelentésükkel! A szavak toldalékolhatóak.

virágozhatott

_____

pálya

_____

megromlott

_____

lázban

_____

jeles

_____

5 pont

– Vegyétek el tőle, amit el akart lopni, aztán hagyjátok futni. Elég büntetés az neki, hogy egész életében a tudatlanság sötétjében kell botorkálnia. [...]

(Lengyel Dénes: *Régi magyar mondák: Mátyás király könyvtára – Bonfini krónikája és Galeotto Marzio nyomán. Részlet*)

Válaszolj a következő kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

1. Mutasd be 3-4 mondatban Mátyás palotáját a szöveg alapján!

---

4 pont

2. Mutasd be 1-2 mondatban a szereplők közti viszonyt!

Mátyás és a fiú:

A fiú és a könyvtárosok:

A könyvtárosok és Mátyás:

---

6 pont

3. Értelmezd Mátyás király szavait!

„Fiam, a könyvnek te a kötését tépted le, pedig annak a benne levő tartalom az értéke. Én is azt tisztellem, amit a tudósok és az írók alkottak, azért köttem be díszesen a könyveket. Te nem is tudod, mitől fosztottad meg magadat, amikor a kötést ellopod, és a betűt itt hagyod.”

5 pont

4. Folytasd a történetet 10-15 mondatos témához illő elbeszéléssel!

Megjegyzés: pontot ér a megadott témához és szövegtípushoz való igazodás, a szöveg nyelvi megformáltsága, a helyesírás.

15 pont